

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандық: Құқықтану

Шифр: 6В04205

Пән: Адвокатура және адвокаттық қызмет

СӨЖ тапсырмаларын орындауға арналған Әдістемелік нұсқаулықтар

СӨЖ тапсырмаларын студент өзіндік жұмыс ретінде орындайды. СӨЖ негізі семинар және дәріс сабақтарына дайындау. Семинар сабағында тақырыптың негізгі сұрақтары талқыланады. Семинар сабақтың тақырыптық жоспары, негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, семинар сабақтың тақырыбына әдістемелік кеңестер не және қалай істеу керек деген сұрақтарға жауап береді. Семинар сабағының тақырыбына берілетін әдістемелік кеңестерді назар аударып оқып, семинар сабақтың тақырыптық жоспар сұрақтарына өз жауабыңызды дайындаңыз. Әр сұраққа жауапты қысқа және нұсқалы дайындап, формулаларды және символдарды СӨЖ арнайы дәптерге жазып отырыңыз. Дайындықты аяқтамас бұрын, біліміңізді өзіңізге сұрақтар қоя отырып, тексеріңіз. Өзіндік жұмысты орындауда қиын сұрақтарға жауап таппаған жағдайда дәптерге жазып, оқытушыдан сұраңыз.

СӨЖ тапсырмалары дәріс сабағынан бұрын орындалады. Дәріс сабағында алған білімді, әрі қарай тереңдету керек.

СӨЖ тапсырмаларына қойылатын талаптар:

Студенттер СӨЖ тапсырмалары силлабуста белгіленген тақырыптар бойынша жазбаша нысанда дайындалады. Студент тарапынан дайындалған СӨЖ оқытушының офис сағантарында қорғайды. Қорғау кезінде тақырыпты қысқаша түсіндіреді және сол тақырыпқа байланысты оқытушы тарапынан қойылған сұрақтарға жауап беруі талап етіледі.

СӨЖ туралы талаптар:

Тақырыптың негізіне кірмес бұрын студент СӨЖ тақырыбына кіріспе жасайды. Кіріспеде тақырыптың қысқаша тарихына тоқталады, құқықтағы орны мен маңызы қарастырылады. Осыдан кейін негізіне тоқталады. Осы бөлімде тақырыпты жан жақты ашуға тырысады. Осы тақырыпқа байланысты ғылыми пікірлер, тәжірибеге тоқталады. Жұмыста студент тақырып шеңберінде еңбекте қаралған сұрақтарды көрсетіп автордың субъективті позициясын ашуға тиісті. Осыдан кейін барып өзіндік қорытынды жасалады. Қорытынды да тақырыпқа байланысты өзіндік тұжырым, түйіндемелер жасалады.

Студенттер СӨЖ жазу барысында жұмыс бағдарламасында сонымен қатар силлабустарда көрсетілген әдебиеттерді пайдалана алады. Жұмыстың көлеміне байланысты шектеулер жоқ, бірақ тақырыпты жеткілікті дәрежеде ашуы тиіс. СӨЖ орындауда жоспары, мазмұны және қолданылған әдебиет тізімі көрсетіледі. Қолданылған әдебиеттер тізімінде, ғылыми еңбектің аталуы, авторы, баспа атауы, шыққан жері мен жылы көрсетіледі.

СӨЖ мақсаты: тақырып шеңберінде жоспарда көрсетілген сұрақтар бойынша негізделген ғылыми және тәжірибелік қорытындыларды шығару.

СӨЖ нысанының түрлері

1. **Тақырып сұрағының презентациясы** – студенттің үйде тыңғылықты дайындалып келуі(кестелерді, сызбанұсқаларды, оргтехникалар мен басқа да интерактивті әдістерді пайдалануы)

2. **Жеке жоба** – сабақ барысындағы оқытушының сұрағына жауап беру, арнайы білімді пайдаланып, өзінің логикалық тұрғыдан көзқарасын негіздеу.

3. **Пікірталастарға қатысу (іскерлік ойындар)** – студенттің қойылған тапсырма бойынша пікірталастық негіздегі, авторлық позициямен қайнар көздерді меңгеру түріндегі белсенді іс-әрекеті.

4. **Топтық жоба** – қойылған мәселені талдау бойынша студенттің кең және терең қызығушылығын көрсетіп, танытуы.

5. **Эссе** – студенттің жіберілген тақырыптар бойынша өз бетінше мазмұндамасын жеткізуі(жазбаша)

6. **Шығарма** – аудиториялық шектеулі уақыт жағдайында зерттеліп отырған тақырып немесе тақырып циклы бойынша өзіндік, жазбаша шығармашылық материал.

СӨЖ жазбаша нысанда, тақырыпты ашып, негіздеп жазу түрінде тапсырылады және студент тарапынан қорғалады, бұл жайында тапсырма бөлімінде айтылған. СӨЖ тақырыптары төменде белгіленген тақырыптардың алғашқы үшеуі жетінші аптаға дейін оқытушының офис уақыттарында тапсырылады, ал кейінгі екеуі, яғни 4-5 тақырыптар он үшінші аптаға дейін тапсырылады. Кешіктірілген жұмыстар қабылданбайды.

Силлабуста көрсетілген мерзімнен кейін даярланған СӨЖ қаралмайды.

Реферат. Студентте бір тақырыпты таңдау құқығы бар, осы тақырып бойынша ол материалдарды жинап, қорғау үшін реферат әзірлеу тиіс. Рефераттардың қорғалуы оқытушымен тағайындалған мерзімде өткізіледі (сабақ кестесіне сәйкес).

Рефераттарды дайындау және рәсімдеу бойынша нұсқаулар

Рефератты жазғанда осындай жағдайларға назар аударылады:

Реферат ғылыми әдебиеттерде, сондай-ақ басқа ақпарат көздерінде (интернет, газеттер мен журналдар және т.б.) белгілі өзекті тақырып бойынша жарияланған концепциялардың айқындалуы болып табылады. Рефератта ешқандай жаңалықтың элементтері болуға тиісті емес, бұл жерде бірнеше қайнар көздерінде көрініс тапқан берілген тақырыптағы негізгі идеяларды сауатты айтып беру және оларды әр түрлі көзқарастар бойынша топтастыру жеткілікті болып табылады.

Рефераттың көлемі 5-тен кем емес және 15 баспа беттен артық емес болады. Рефератты Word 6,0 немесе 7,0 (Windows'2000) редакторы пішінде теру керек, бет үлгісі – А4; қаріп (шрифт) түрі – Times New Roman (KZ Times New Roman), қаріп (шрифт) өлшемі – 14.

Мәтінде артық, тақырыптан басқа жаққа алып кететін, керегі жоқ мәліметтер болмау тиіс. Реферат мазмұнының берілген тақырыпқа сәйкестілігі бағалаудың маңызды критерийі болып саналады. Сондықтан рефераттың бас мақсаты ақпарат көздерін толық пайдаланып, авторлардың пікірлерін дұрыс түсіну және жұмыста оларды өзгертпей көрсете білу.

Рефераттың құрылымы қойылған міндеттемелерге байланысты.

Реферат титулдық беттен басталады. Одан кейін мазмұны көрсетіледі. **Мазмұны** рефераттың жоспары болып табылады, бұл жерде әр бөлімнің қасында тиісті беттердің нөмірі көрсетіледі.

Рефераттың мәтіні үш бөлімге бөлінеді, яғни кіріспе, негізгі бөлім және қорытынды.

Кіріспеде тақырыптың өзектілігі негізделеді, сонымен бірге негізгі мәселелер, жұмыстың мақсаты мен міндеттері, пайдаланған қайнар көздері сипатталады.

Жұмыстың **негізгі бөлімі** реферат логикалық қатарының басты элементі болып табылады. Ол бірнеше тараудан немесе біртұтас мәтіннен тұрады. Негізгі бөлімде кезегімен, тараулар арасындағы логикалық байланыстың сақталынуымен кіріспеде қойылған мәселесі сипатталады, осы сұрақ бойынша алуан пікірлер көрсетіледі, авторлық көзқарасы негізделеді. Қажет болған жағдайда рефераттың мәтіні суреттер, кестелер мен сызбалармен толықтырылады.

Жұмыстың **қорытындысында** зерттеу жұмысының теориялық мәселелеріне қатысты басты-басты қол жеткен тұжырымдары көрініс табады.

Рефераттың соңында библиографиялық тізімі яғни пайдаланылған әдебиеттер мен басқа қайнар көздерінен тізімі көрсетіледі.

Рефераттың рәсімделуі де жұмыстың маңызды аспектісі болып табылады, себебі рефераттың дұрыс рәсімделгені қорытынды бағаға ықпал етеді. Өзекті, қызықты жазылған рефераттың құнтсыз рәсімделуі бағаны төмендетуге негіз бола алады.

2. Жазбаша жұмыс. Белгілі бір тақырып немесе бірнеше тақырып, сондай-ақ бүкіл курс бойынша әзірленген сұрақтарға жауап беруге дайындалу.

3. Логикалық тапсырмалар: студенттерге курсының әр тақырыптары бойынша логикалық тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар ұсынылған әдебиеттердің негізінде жазбаша нысанда орындалады.

4. Баяндама.

Баяндаманы әзірлеу жоспары:

– оқытушымен бірге тақырыпты таңдау;

– базалық оқулық пен оқу-әдістемелік құралы бойынша тақырыпты зерттеу;

– баяндаманың негізгі идеяларын айқындау;

– ұсынылған әдебиетпен танысу;

– баяндаманың жоспарын құру;

– тақырып бойынша негізгі ұғымдарымен сөздіктер мен анықтамалықтардың көмегімен танысу;

– баяндаманың тезистерін әзірлеу;

– мысалдар мен иллюстрацияларды табу, көптеген тақырыптар бойынша Power Point бағдарламасында орындалған презентацияны көрсету баяндаманы жақсы әшекейлейді;

– баяндаманың мәтінің дайындау.

Баяндаманың ұсынылатын ұзақтығы – 10 мин.

Баяндаушының сөздерінен кейін аудиторияның сұрақтарына жауап беру және оқытушының тұжырымдамасы үшін уақыт қалдырылады.

Жариялы баяндаманың құрылымы.

Классикалық риторикада ауызша баяндаманың үш бөлімнен тұратын құрылымы қалыптасқан: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды.

Кіріспе талқыланатын тақырыпқа тыңдаушылардың назарын аудару тәсілі. Әдеттей кіріспе баяндама уақытының сегізден бір бөлігін алады.

Негізгі бөлімінде тақырып толығымен ашылып, тиісті мәліметтер және дәлелдер келтіріледі.

Негізгі бөлімінде жиі жіберілетін қателіктерге жатады:

– тақырыптың шегінен шығып кету;

– нақты жоспардың жоқтығы;

– бір сұрақтан басқа сұраққа секіріп кету.

Қорытынды қысқаша және анық болуға тиіс. Сонымен бірге тыңдаушыларға көңіл аударғандары үшін рахмет айтуға болады.

ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ӘДІСТЕМЕЛІК ТАЛАПТАР

- 1) Тапсырма жабық типте болуы тиіс;
- 2) Максималды дұрыс жауаптар саны 3-тен аспауы тиіс;
- 3) Дұрыс жауаптар қайталанбауы тиіс;
- 4) Нақты дұрыс жауаптар санын ашып белгілеу;
- 5) Сұрақтардың құрастырылуы бірнеше дұрыс жауаптарға қолайлы болуы тиіс (Мұндай тапсырмаларды «жан-жақты» деп көрсету);
- 6) Егерде жауаптардың толықтығы болжанғанда «жан-жақты емес» деп көрсету;
- 7) Тапсырмаға жұмсалатын уақыт 1,5 минуттан аспауы тиіс;
- 8) Тапсырма қысқа пікірде, анық тілмен құрастырылып және тестілеуден өтіп жатқан адамның қорытындысының бір мәнділігіне жол бермеу;
- 9) Дистракторларда қайталанған сөз тіркестеріне тыйым салынады. Ұзақ

сұрақ, қысқа жауап болғаны дұрыс;

10) Тапсырманың құрастырылуында міндеттемелік қисын болмауы тиіс (атаңыз,

11) Тапсырма жауабы бір мәнді болуы тиіс. «Иә», «Жоқ», «Дұрыс», «Дұрыс емес»,

«Барлық жауап дұрыс», «Барлық жауап дұрыс емес», «Көрсетілгендердің ішінде дұрыс жауабы жоқ», «Дұрыс жауабы жоқ» секілді жауаптарға жол берілмейді;

12) Тапсырма стилистикалық және орфографиялық жағынан сауатты құрастырылуы

тиіс;

13) Барлық жауаптар ұзындығы жағынан салыстырмалы болуы тиіс және бір қатардан

аспағаны жөн;

14) Тапсырманың мазмұны ұсынылатын әдебиеттерге сәйкес келуі тиіс, сонымен қатар қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге нақты сілтеме жасала отырып көрсетілуі тиіс;

15) Тапсырма тестілеуден өтіп жатқан адамның игерген материалы жөніндегі пікірін емес, материалды игерген деңгейін бағалауы тиіс;

16) Тапсырмада бірыңғай стиль көрініс табуы тиіс. Қойылған сұраққа жауап логикалық тұрғыда аяқталуы тиіс;

17) Тапсырманың құрастырылуы баяндау формасында көрсетілуі тиіс (сұрақ қойылмайды). Сұрақтар қолданылмауы керек (<қалай>, <неліктен>, <қандай>);

18) Тапсырмада ойға түсіруші не анық оқшауланып көрсетілген, көрінеу жалған жауаптар болмауы тиіс.

19) Тапсырмада қайшылықтар, дау және қарсылықтар болмауы тиіс;

20) Тапсырмалар қайталанбауы тиіс.

Тест тапсырмаларының күрделілік деңгейіне байланысты өлшемдері

1- деңгей – жеңіл – негізгі анықтамалар, формулалар, заңдар, принциптер, фактілер, оқиғалар тізбегін, схемалар, гистограммаларды білуін және т.б. білімдерін тексеру;

2- деңгей – орта – қарапайым есте сақтаудан басым түсетін нәтижелерді анықтау: фактілер, ережелер, принциптері түсінігі мен интерпретациясы; барлық пәндер мен оның бөлімдерін шығармашылық ойлауды талап ететін тапсырмаларды шешу: формулаларды қолданып тапсырманы шешу, оқып жатқан құбылыстар, процестер, оқиғалардың жүйелі өзара қарым-қатынасын және ұқсастығын таба білу қабілеті.

3- деңгей – күрделі – түсінуге қарағанда жоғары деңгейде игеруді талап ететін нәтижелерді шығару, тестілеуден өтіп жатқан адамның ғылыми -зерттеу қабілетін анықтауға мүмкіндік беретін, қолда бар деректерден туындайтын болашақ салдарларды болжамдап сипаттау қабілеті; нақты жекелеген жағдайларда заңдарды қолдану; оқып жатқан материалдарды сынап бағалай білу және оларды графика, сызба, эскиздер түрінде көрсету.

Тест тапсырмалары жиынтығының үлгісі

1) сұрақтардың ең аз саны – 50

2) жауаптар саны – 5,6,7,8 оның ішінде дұрыс жауаптар – 1,2,3

3) деңгей бойынша бөлу:

- 1 деңгей-бір дұрыс жауаппен 20 сұрақ;
- 2 деңгей-екі дұрыс жауабы бар 20 сұрақ; 3 деңгей-үш дұрыс жауабы бар 10 сұрақ;
- 4) сұрақтар мен оның жауаптары міндетті түрде кестелік түрде болуы тиіс.
- 5) бір дұрыс жауабы бар сұрақ мәтініне қарама – қарсы – V1 қойылады, дұрыс жауапқа қарама – қарсы-1, қате жауаптарға қарама-қарсы-0 қойылады.
- 6) екі және үш дұрыс жауабы бар сұрақ мәтініне қарама – қарсы – V2, барлық дұрыс жауаптарға қарама – қарсы-1, қате жауаптарға қарама-қарсы-0 қойылады.
- 7) суреттер мен формулаларды салуға болады

1 деңгей

Сұрақ №1

V1 №1 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес 1

дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес Сұрақ №2

V1 №2 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес

1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес

2 деңгей Сұрақ №1

V2 №1 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес 1

дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес

0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес Сұрақ №2

V2 №2 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес

1 дұрыс жауап

1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес Сұрақ № 3

V2 №2 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес

1 дұрыс жауап

1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес

3 деңгей Сұрақ №1

V2 №1 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес 1

дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап Сұрақ №2

V2 №2 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес

1 дұрыс жауап

1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап

Сұрақ № 3

V2 №1 сұрақтың мәтіні 0 дұрыс жауап емес

1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес 0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап 0

дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап

0 дұрыс жауап емес Сұрақ № 4

V2 №1 сұрақтың мәтіні 1 дұрыс жауап 0

дұрыс жауап емес

0 дұрыс жауап емес 1 дұрыс жауап

1 дұрыс жауап

Ситуациялық тест тапсырмаларының мазмұнына қойылатын талаптар:

- ситуациялық тапсырмалардың фабуласы материалдарға негізделуі тиіс, бақылау мақсаттары бойынша оларды өндеуге және түсіндіруге жол беріледі;
- ситуациялық тапсырма кешенді болуы тиіс: фабулада іс жүргізу құраушысы, қолданылатын іс жүргізу институттары фабулада мазмұндалғандардың материалдық-құқықтық біліктілігінен не халықаралық-құқықтық көздерге немесе конституциялық құқық көздерден алынуы қажет;
- ситуациялық тапсырмалар ҚР халықаралық, конституциялық, азаматтық, азаматтық іс жүргізу, қылмыстық және қылмыстық іс жүргізу құқықтарының негізгі көздерін қолдануға негізделген нақты, бір мәнді шешімді қамтуы тиіс;
- ситуациялық тапсырмаларды бағалаушының өз білімін, дағдыларын және қабілетін көрсетуі үшін ситуацияны толық және терең талдауға бағытталған сұрақтар қою арқылы дәйекті түрде сүйемелдеу қажет;
- материалдық және іс жүргізу құқығы бойынша ситуациялық тапсырмаларға сұрақтарды міндетті түрде жеке тұжырымдау керек
- ситуациялық тапсырмаларға эталондық (дұрыс) жауаптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және құқықтық ойдың қазіргі даму деңгейіне негізделуі тиіс;
- ситуациялық тапсырмалардың құрылымы екі өзара байланысты кейстің фабулалары (материалдық және процессуалдық), олардың әрқайсысы бір дұрыс жауапты таңдау арқылы бір тест тапсырмасымен бірге жүреді;
- ситуациялық тапсырманы шешудің еңбек сыйымдылығы негізінде бір жауап тест сұрағына жұмсалады орташа 1.5 минут.

Студенттердің өз бетінше жұмысы үшін келесі дәріс тақырыптарына енбеген тақырыптар ұсынылады:

№ 1 СӨЖ.

Тақырыбы: Адвокат- "құқық жауынгері".

Тапсыру нысаны: эссе жазу.

№ 2 СӨЖ.

Тақырыбы: Қазақстан Республикасының 4 шілде 2014 жылы қабылданған Қылмыстық - процесстік кодексінің адвокатураға қатысты баптарын саралау.

Тапсыру нысаны: жазбаша. ҚР ҚПК-нің 66-70 баптары бойынша жауаптарымен 6 есеп әзірлеу.

№ 3 СӨЖ.

Тақырыбы: Адвокаттың көпшілік алдында сөз сөйлеуі. Тұлғалық –бағдарлық.

Тапсыру нысаны: қылмыстық немесе азаматтық іс бойынша 1 есептің фабуласын құрастыра отырып, сол бойынша адвокаттың сот жарыссөзінде сөйлейтін сөзін әзірлеу.

№ 4 СӨЖ.

Тақырыбы: Адвокаттардың қылмыстық істер жөніндегі іс құжаттарының құрылымы мен мазмұны.

Тапсыру нысаны: жазбаша. Тақырып бойынша жауабымен 1 есеп әзірлеу және аталған есептің фабуласы бойынша апелляциялық шағымның жобасын жасау.

№ 5 СӨЖ.

Тақырыбы: Адвокаттардың азаматтық істер жөніндегі іс құжаттарының құрылымы мен мазмұны.

Тапсыру нысаны: жазбаша. Тақырып бойынша жауабымен 1 есеп әзірлеу және аталған есептің фабуласы бойынша арыздың немесе талап арыздың жобасын жасау.

№ 6 СӨЖ.

Тақырыбы: Заң консультанттарының заң көмегін көрсетуі. Заң консультантының мәртебесі.

Тапсыру нысаны: Аталған тақырып бойынша жауабымен 8 есеп әзірлеу.

№ 7 СӨЖ.

Тақырыбы: Шел елдердегі адвокатура. Тұлғалық-бағдарлық.

Тапсыру нысаны: Шет елдің бір мемлекетін алып, сол мемлекеттің адвокатурасын зерттей отырып, кем дегенде 10 слайдтан тұратын презентация әзірлеу.

СӨЖ ӨТКІЗУДІҢ КЕСТЕСІ

Апталар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
СӨЖ			*	*	*		*		*			*		*	
Балл саны			15	14	15		14		20			20		18	

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

- 1) Алауханов Е.О., Садықов А.Ж. Адвокат - қорғаушының сезіктіге, айыпталушыға және сотталушыға білікті заң көмегің көрсетуі. Монография. – Алматы: ТОП, 2017.
- 2) Тыныбеков С.Т. Адвокатура и адвокатская деятельность РК. Учебник.- Алматы: Дәнекер, 2018.
- 3) Алауханов Е.О. Қазақстан Республикасындағы адвокатура және адвокаттық қызмет. Оқулық.- Алматы, 2016.- 348 б.
- 4) Балабиев Қ. Қазақстан Республикасының адвокатурасы: оқу-әдістемелік құралы.- Алматы: Заң әдебиеті, 2017.- 84 б.
- 5) Мейірбекова Г. Б. Қазақстан Республикасындағы адвокатура және адвокаттық қызмет: оқулық. - Алматы : Жеті жарғы, 2018. - 208 б.
- 6) Журсимбаев С.К. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары. Учебник.- Алматы: NURPRESS, 2017.- 400 с.

Қосымша:

- 1) Мухамадиева Г.Н. Қазақстан Республикасындағы адвокатура: тест тапсырмалары мен есептер жинағы : оқу құралы. - 2-ші бас. - Алматы : Қазақ университеті, 2017. - 138 б.
- 2) Адвокатура в Российской Федерации: Учебник/ Под ред. А.В. Гриненко. - М., 2017.
- 3) Адвокатура в России : учеб. пособие для вузов / Под ред. А.А. Власова, О.В. Исаенковой. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2017.